

Status
A-Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten
26 maart 2019

Eindtermijn
n.v.t.

Onderwerp

Samenwerkingsovereenkomst Water en Groen met Waterschap Rivierenland voor
Alblasserwaard 2019-2025

Advies

1. Aan te gaan de Samenwerkingsovereenkomst Water en Groen met Waterschap Rivierenland voor de Alblasserwaard voor de periode 2019-2025.
2. Te machtigen Gedeputeerde Weber of diens rechtsopvolger om de "Samenwerkingsovereenkomst Water en Groen Alblasserwaard 2019-2025" namens Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland te ondertekenen.
3. Vast te stellen de gebiedsagenda Water en Groen voor Alblasserwaard voor de periode 2019-2025.
4. Voornemens te zijn de Subsidie Natuur en Landschap (SNL) open te stellen voor gronden die verworven zijn van Waterschap Rivierenland ten behoeve van de realisatie van de ecologische verbindingzone binnen de projecten Achterwaterschap en Dwarsgang, en (voornemens) om de beoogde financiering via het later in het jaar vast te stellen Natuurbeheerplan 2020 en het Openstellingsbesluit SNL 2020 mogelijk te maken.
5. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Samenwerkingsovereenkomst Water en Groen met Waterschap Rivierenland en de Gebiedsagenda voor de Alblasserwaard voor de periode 2019-2025.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

- Gebiedsagenda Water en Groen Alblasserwaard 2019-2025
- Samenwerkingsovereenkomst Water en Groen Alblasserwaard 2019-2025
- Aanvraag projectwijziging Waterschap Rivierenland ihkv de begrotingssubsidie project Gebiedsagenda Water en Groen Alblasserwaard-Vijfheerenlanden

1 Toelichting voor het College

In maart 2015 is door provincie Zuid-Holland en Waterschap Rivierenland (WSRL) een samenwerkingsovereenkomst (SOK) aangegaan waarin de intentie uitgesproken is om de gebiedsagenda Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (2015-2020) uit te voeren. De gebiedsagenda bevat diverse projecten (totaalprogramma van ong. € 16 mln), waarbij de nadruk ligt op koppeling tussen watergerelateerde projecten (aanpak regionale keringen, aanleg natuurvriendelijke oevers, etc.) en groenprojecten (voornamelijk ecologische verbindingzones en N2000-maatregelen). Op basis hiervan is op 9 augustus 2016 een begrotingssubsidie verstrekt van maximaal € 5.630.250,-. Via de overeenkomst voor bodemsanering van de Hoge Boezem van de Nederwaard was reeds in 2014 een bedrag beschikbaar gesteld van € 1,5 mln euro.

Een aantal recente ontwikkelingen maakt het wenselijk de SOK, de gebiedsagenda en ook de subsidiebeschikking aan te passen.

Aanpassingen SOK en Gebiedsagenda

Project Zouweboezem is onderdeel van de huidige SOK. Vanwege de nieuwe visie van WSRL op het watersysteem zijn de maatregelen zoals voorgesteld in de SOK niet meer opportuun en zijn maatregelen ook niet uitgevoerd. Inmiddels bevindt de projectlocatie zich in de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden en valt daarmee vanaf 1 januari 2019 niet meer binnen de provincie Zuid-Holland. Project Zouweboezem is daarom uit de nieuwe SOK gehaald.

Om tegemoet te komen aan de provinciale ambities rond het realiseren van ecologische verbindingzones (EVZ's), zijn in de nieuwe SOK extra hectares EVZ opgenomen binnen het project Achterwaterschap en Dwarsgang. Het Kaderbesluit Groen geeft de mogelijkheid om 85% van de kosten voor het verwerven en inrichten van prioriteit 1 verbindingen bij te dragen. Prioriteit 1 verbindingen zijn nog te realiseren ecologische verbindingen die substantieel bijdragen aan het realiseren van de internationale natuur- en waterdoelen. De prioriteit is onderdeel van de uitvoeringsstrategie voor de realisatie van de restantopgave Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het Achterwaterschap maakt onderdeel uit van een prioriteit 1 verbinding.

Een aantal projecten loopt uit in de tijd, waardoor deze niet gerealiseerd kunnen worden binnen de termijn van de SOK (2015 t/m 2020). De nieuwe SOK loopt door tot 2025.

Subsidiebeschikking Gebiedsagenda

Waterschap Rivierenland heeft per brief van 6 december 2018 de provincie Zuid-Holland verzocht om een wijziging van de subsidiebeschikking voor de Gebiedsagenda Alblasserwaard-Vijfheerenlanden.

Beheersubsidie

De Subsidie Natuur en Landschap (SNL) sluit medeoverheden, waterschappen en drinkwaterbedrijven uit. Ook voor gronden die verworven zijn van deze categorie is geen SNL mogelijk. GS kunnen hier uitzonderingen op maken. Tot op heden werd dit niet gedaan. Enige tijd geleden is besproken dat deze stelregel niet past binnen de versnellingsopgave van de realisatie van het NNN, inclusief de ecologische verbindingen. Afgesproken is dat, indien er zich een

situatie zich voordoet waarbij een uitzondering op de regel passend zou zijn, dit voorgelegd zou worden. Dit is zo'n situatie.

Het Waterschap Rivierenland realiseert een EVZ in combinatie met een kadeverbetering van de boezem / achterwaterschap. Het is de bedoeling dat de EVZ vervolgens wordt overgedragen of verkocht in eigendom aan een beheerder. In principe valt deze verbinding dan buiten de SNL beheersubsidie. De vraag die voorligt is of dit een categorie is waarvoor een uitzondering op de regel gemaakt zou moeten worden. Deze casus, waarbij er sprake is van de realisatie van een EVZ door een mede-overheid in nadrukkelijke afstemming met de provincie Zuid-Holland, is zeer goed af te bakenen, waardoor precedentwerking richting situaties waarvan het ongewenst is dat deze in de SNL kunnen instromen, uitgesloten kan worden. In dit geval wordt in de SOK opgenomen dat het beheer via de SNL gefinancierd kan worden. GS zijn voornemens deze beoogde manier van financiering later in het jaar bij de vaststelling van het Natuurbeheerplan 2020 en het Openstellingsbesluit SNL 2020 mogelijk maken.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW: € 9.933.115,-.

De totale investeringsopgave bedraagt € 19.040.500,- met een maximale bijdrage van de provincie Zuid-Holland van € 9.933.115,-.

Programma:

Dekking wordt gevonden in:

- Programma 1: Groen, Waterrijk en Schoon
- Programma 2: Bereikbaar en Verbonden.

Financiële risico's:

Met ondertekening van de SOK bevestigen partijen dat zij "...ernaar streven financiering te vinden voor de uitvoering van de gehele Gebiedsagenda Water & Groen en daartoe een financieringsarrangement op te stellen..."(zie artikel 4 van de Samenwerkingsovereenkomst).

De nieuwe SOK sluit met een totale bijdrage van de provincie Zuid-Holland van € 9.933.115,-. De oude SOK sloot met een bijdrage van de provincie Zuid-Holland van € 7.1 mln. Hiervan is in 2014 reeds een bedrag beschikbaar gesteld van € 1,5 mln via de overeenkomst voor bodemsanering van de Hoge Boezem van de Nederwaard.

Het restantbedrag € 5.630.250,- (€ 7,1 mln minus € 1,5 mln) is in 2016 verwerkt in de begroting. In 2019 dient het verschil tussen de oude SOK en nieuwe SOK ad € 2.833.115,- verwerkt te worden in de begroting. Hierbij is rekening gehouden met het feit dat het beschikbare budget voor Zouweboezem ad € 525.000,- beschikbaar blijft binnen de SOK, maar verbonden wordt aan andere gebieden respectievelijk ambities.

De meerkosten van de nieuwe SOK worden veroorzaakt door het toevoegen van ambities aan de ecologische verbindingszones Achterwaterschap en Dwarsgang. Tevens worden de te hanteren subsidiepercentages aangepast van 51% naar 85% van de nog niet uitgevoerde werkzaamheden. Het bedrag van € 2.833.115,- wordt volledig gefinancierd uit het budget Ecologische

Verbindingszones binnen het programmabudget NNN (ultimo 2018 is hiervoor nog € 23,7 mln beschikbaar). Hiertoe dient bij voorjaarsnota de begroting gewijzigd te worden. Dit betreft enkel een wijziging van het kasritme, de € 23,7 mln is reeds verwerkt in de meerjarenbegroting.

Juridisch kader

Met besluitvorming over de SOK verplicht de provincie Zuid-Holland zich in te spannen om een subsidie te verlenen van maximaal € 9.933.115,-, voor de periode 2019-2025. In de SOK is tevens een uitdrukkelijk voorbehoud gemaakt dat Provinciale Staten de begroting van komende jaren moet goedkeuren in relatie tot de te bereiken doelstellingen. Dit voorbehoud zal ook terug komen in de aangepaste subsidiebeschikking.

De SOK regelt verder: de rollen en verantwoordelijkheden van het Waterschap en de provincie, periodiek overleg en een procedure hoe om te gaan met wijzigingen en geschillen.

De SOK is behoudens de onderdelen die betrekking hebben op Natura 2000 niet in rechte afdwingbaar.

Aangezien dit een bestuursovereenkomst is welke gericht is op samenwerking en deze overeenkomst niet ziet op privaatrechtelijke aspecten, is een machtiging van de CdK niet nodig. Het is immers de bedoeling dat de naar verwachting te verstrekken gelden via een subsidie worden verstrekt.

2 Proces

Besluitvorming over de SOK loopt bij Waterschap Rivierenland via het Algemeen Bestuur.

Vanwege de verkiezingen vindt de eerstvolgende vergadering van het AB plaats in juni 2019.

Vervolgens kan de SOK door beide partijen worden getekend, kan de subsidiebeschikking voor de Gebiedsagenda worden aangepast en kan Waterschap Rivierenland starten met het uitwerken en realiseren van de nieuwe en gewijzigde projectonderdelen.

3 Communicatiestrategie

De Samenwerkingsovereenkomst Water en Groen Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden bepaalt in artikel 11 onder meer dat partijen de externe communicatie over de ondertekening van deze overeenkomst en de uitvoering van de gebiedsagenda onderling afstemmen.